

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง นักธุรกิจรุ่นเยาว์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนวิถีพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นักธุรกิจรุ่นเยาว์ (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การผลิตสินค้าหรือบริการ

การผลิต หมายถึง กระบวนการสร้าง ปรับปรุง พัฒนา แปรรูป หรือดำเนินการเพื่อสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ๆ หรือเป็นผลผลิตที่ตลาดมีความสนใจ ตอบสนองผู้บริโภค และก่อให้เกิดรายได้ในการดำเนินการ

สินค้า หมายถึง ผลผลิตที่สามารถจับต้อง หรือนำมาใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค แก่ผู้ใช้สินค้า เช่น ปัจจัย ๔ ในชีวิตประจำวันของเรา ประกอบไปด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค หรือเครื่องใช้ อื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจที่มากขึ้น

บริการ หมายถึง การให้บริการต่างๆที่ไม่สามารถ จับต้องได้ เช่นการรูด ตัดผม หรือการดำเนินการต่างๆที่ ช่วยส่งเสริมในด้านการอำนวยความสะดวกในการดำรงชีพ อันเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค

โดยการผลิตสินค้าหรือบริการนั้นสามารถแบ่ง ออกเป็นส่วนย่อยได้ ๒ ส่วนคือ เศรษฐทรัพย์ และ ทรัพย์ เสรี

**ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรชุมชน
จัดเป็นสินค้าที่มีการผลิตโดยชุมชน เพื่อชุมชน**

เศรษฐทรัพย์ หมายถึง **สินค้าหรือบริการที่มีต้นทุนในการผลิต** โดยมีเป้าหมายเพื่อการให้บริการแก่ ผู้บริโภคโดยแยกประเภทเศรษฐทรัพย์เป็นสององค์ประกอบย่อยคือ สินค้าเอกชน และสินค้าสาธารณะ

สินค้าเอกชนเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นมาเพื่อบริการให้กับบุคคลใด หรือบุคคลลิมิทธิในการใช้สินค้านั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สินค้าสาธารณะเป็นสินค้าที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้บริการแก่คนหมู่มากในสังคม มักเป็นบริการสาธารณะเช่นการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น

ทรัพย์เสรี หมายถึง **สินค้าหรือบริการที่ไม่มีต้นทุนในการผลิต** อันเป็นผลให้ไม่เกิดการคิดมูลค่าของ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ เช่น สายลมแสงแดดที่เป็นไปตามธรรมชาติ

ปัจจัยในการผลิตสินค้าหรือบริการประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบสำคัญ คือ

๑. **ที่ดิน Land** หมายถึง อาณาบริเวณในการดำเนินการเพื่อการผลิต อันหมายรวมถึงที่ดิน ฝืนน้ำ ท้องฟ้าและทรัพยากรที่มีในบริเวณพื้นที่นั้นๆ ผลตอบแทนของที่ดินคือ ค่าเช่า
๒. **แรงงาน Labour** หมายถึง แรงงานที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ ได้รับผลตอบแทนคือ ค่าจ้าง
๓. **ทุน Capital** หมายถึง ทรัพยากรต่างๆที่มนุษย์นำมาใช้ในการผลิต อาจเป็นเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆที่เรียกว่า สินค้าทุน รวมไปถึง งบประมาณ เงินลงทุนในการดำเนินในกิจกรรมการผลิต โดยผลตอบแทนต่อเจ้าของทุนคือ ดอกเบี้ย

๔. ผู้ประกอบการ Entrepreneur หมายถึง ผู้นำเอาปัจจัยการผลิตทั้งสามมาประสานและใช้งานร่วมกันก่อให้เกิดสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของการผลิตสินค้าหรือบริการที่ตั้งไว้แต่แรก โดยมีผลตอบแทนคือ กำไร

การดำเนินการเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ ผู้ประกอบการจะมีแนวคิดเสมอว่า การดำเนินการนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานใช้ต้นทุนน้อยที่สุดและก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุด บนพื้นฐานทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อนำผลกำไรนั้นมาแบ่งปันให้กับนักลงทุนและที่สำคัญต้องตอบแทนสังคมที่ตนเองได้อยู่อาศัย

ดังนั้นเมื่อเรามีแนวทางในการเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าหรือบริการแล้ว ประเด็นสำคัญของการผลิตสินค้าและบริการต้องตอบปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจคือ

What ผลิตอะไร คือ การมีการกำหนดเป้าหมายในการผลิตสินค้านั้นๆโดยมีเป้าหมายว่าเราต้องการผลิตสินค้าอะไรโดยคำนึงถึง ความรู้ความสามารถ ความพร้อม ทักษะ ต้นทุนและผลกระทบต่อสังคม

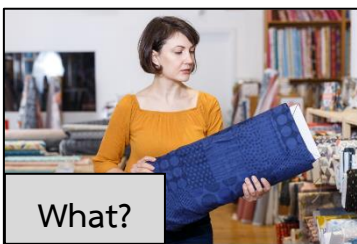
How ผลิตอย่างไร คือ การวางแผนกำหนดแนวทาง กำหนดภารกิจวิธีการผลิตสินค้าให้ออกมามีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงต้นทุนที่เสียไปในกระบวนการผลิตและความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความเสียหายกับชุมชนโดยรวม

For Whom ผลิตเพื่อใคร คือ หัวใจสำคัญของการผลิตสินค้าหรือบริการ หากไม่มีการวางแผนสินค้าที่ดำเนินการผลิตมาทั้งหมดย่อมมีความเสี่ยงในการขายไม่ออกจนทำให้กิจการที่วางแผนมาเกิดความล้มเหลว เสียหายต่อการดำเนินการทางเศรษฐกิจ

ผู้ผลิตจึงต้องมีความรอบรู้ เชี่ยวชาญ สนใจเป้าหมายและมีความสามารถในการเข้าใจบริบทของสังคมที่ตนเองต้องการจำหน่ายสินค้าหรือบริการต่อชุมชนที่เป็นเป้าหมายอย่างยิ่ง

การค้าขายหน้าพระบรมมหาราชวังเป็นการค้าที่สะท้อนให้เห็นถึงการตอบโจทย์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจว่า จะผลิตสินค้าอะไร ดำเนินการผลิตด้วยกระบวนการอย่างไร และผลิตไปเพื่อขายกับนักท่องเที่ยวกลุ่มใด

What?

How?

For Whom?

ที่มา : www.canva.com/design

ลำดับชั้นในการผลิต ปัจจุบันเราสามารถแบ่งลำดับชั้นในการผลิตออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. การผลิตขั้นแรกหรือขั้นปฐมภูมิ (primary production)

เป็นการผลิตที่ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติโดยตรง วิธีการผลิตง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการผลิตเพียงเล็กน้อย คือการเกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะปลูก ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง

๒. การผลิตขั้นที่สองหรือขั้นทุติยภูมิ (secondary production)

เป็นการผลิตที่ต้อง อาศัยผลผลิตอื่นมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต กรรมวิธีการผลิตมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อประกอบการผลิตมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการผลิตในด้านอุตสาหกรรม เช่น การผลิต อาหารกระป๋องต่างๆ การผลิต เหล็กเส้น เหล็กแผ่น การต่อเรือ การสร้างอาคารที่อยู่อาศัย ฯลฯ

๓. การผลิตขั้นที่สามหรือขั้นตติยภูมิ (tertiary production)

เป็นการผลิตในลักษณะการให้บริการด้านการขนส่ง การค้าส่ง การค้าปลีก การประกันภัย การธนาคาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผลผลิตเคลื่อนย้ายจากการผลิตขั้นที่หนึ่งไปขั้นที่สอง และไปสู่ผู้บริโภคได้สะดวก รวดเร็ว มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพดีขึ้น **แนวในการพัฒนาสินค้าจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้**

๑. ประโยชน์ใช้สอย สินค้าใหม่จะต้องตอบสนองความต้องการในการใช้งานทั้งประโยชน์หลักทางตรง และประโยชน์ทางอ้อม

๒. ความสวยงาม สินค้าต้องมีความสวยงามดึงดูดใจผู้พบเห็น รูปทรงเหมาะสมกับงานและสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิต รูปทรงควรสอดคล้องกับแนวคิดสินค้าใหม่ของเราด้วย ก็ต้องเหมาะสมในใช้งานของกลุ่มลูกค้า

ที่มา : www.canva.com/design

๓. คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ระบบการควบคุมคุณภาพสินค้า เราต้องโฟกัสตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ กระบวนการผลิต จนได้เป็นสินค้าใหม่ออกมาจำหน่าย

๔. ราคาขายและต้นทุนการผลิต จะต้องตั้งราคาขายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสภาพการแข่งขันในตลาดด้วย ดังนั้นหากกิจการที่ผลิตสินค้ามวลขนจะต้องพยายามควบคุมต้นทุนการผลิตให้ต่ำที่สุด เพื่อให้สามารถแข่งขันด้านราคาได้ และทำให้มีกำไรมากขึ้น

๕. ความปลอดภัยในการใช้งาน ผู้ประกอบการจะต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการใช้งานหรือการบริโภค ควรมีการแจ้งเตือนเรื่องความปลอดภัยไว้บนฉลาก เช่น อาหารที่มีส่วนประกอบของถั่ว จะต้องแจ้งเตือนผู้บริโภคที่แพ้ถั่ว ในปัจจุบันผู้บริโภคมีความเข้าใจในสิทธิของตนเองมากขึ้น ผู้บริโภคนอกจากจะฟ้องร้องทางกฎหมายแล้วอาจจะไปถ่ายทอดประสบการณ์ในสังคมออนไลน์อีกด้วย

๖. ความแข็งแรงทนทาน สินค้าใหม่ต้องให้ความสำคัญการความแข็งแรงทนทานในการใช้งาน เพราะลูกค้าเมื่อซื้อสินค้านั้นย่อมความหวังว่าจะใช้ได้นาน

๗. การบำรุงรักษา สินค้าบางประเภทที่จำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาหลังการใช้งาน ควรออกแบบให้การบำรุงรักษาทำได้ง่าย ลูกค้าสามารถบำรุงรักษาได้ด้วยตนเอง

๘. การบริการ เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้า เช่น การจัดส่ง การติดตั้ง บริการหลังการขายต่าง ๆ เหล่านี้เราต้องออกแบบควบคู่ไปกับสินค้าของเราตั้งแต่ต้นว่าจะทำอย่างไร

ที่มา: <https://bsc.dip.go.th/th/category/production2/qs-newproductcustome>

การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาสินค้าและบริการในท้องถิ่น

ภายใต้กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบใน ๔ ด้าน ได้แก่ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม อย่างเป็นองค์รวม ทั้ง ๔ ด้านเป็นทั้งปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิต การบริการ และในขณะเดียวกัน ก็เป็นปัจจัยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา จึงกล่าวได้ว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือทั้งเป็นผู้กระทำ และได้รับผลของการกระทำ จากการใช้ปฏิสัมพันธ์กับองค์ประกอบเหล่านี้ รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

วัตถุ หมายถึง วัตถุต่างๆ เชิงกายภาพ ที่มนุษย์สร้าง หรือประดิษฐ์ขึ้น เช่น วัตถุดิบ สิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ไม้สอย อาหารเสื้อผ้าอาภรณ์ ที่อยู่อาศัยต่างๆ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะผลิตไว้ใช้เองได้ หรือใช้วิธีแลกเปลี่ยนกัน องค์ประกอบนี้จึงเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ หรือเงินทุน (ในความหมายแคบ) เป็นหลัก ทรัพยากรด้านอื่นๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นปัจจัยประกอบ

สิ่งแวดล้อม รวมถึง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม ประเทศชาติ และโลก โดยรวม ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน น้ำ ป่า แร่ธาตุ ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาตินี้ นอกจากจะเป็นปัจจัยในการผลิตและบริการแล้ว ยังเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตทั้งหลายบนโลกการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรเป็นไปด้วยความเคารพและระมัดระวัง ด้วยความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลังที่จำเป็นต้องพึ่งพิงทรัพยากรต่างๆ เหล่านี้ ในการดำรงชีวิตเช่นกัน

สังคม หมายถึง สภาพการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมความสัมพันธ์ของคนในสังคม เช่น การไว้เนื้อเชื่อใจกัน การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีวินัย เคารพ กฎ เกณฑ์ ระเบียบ กติกาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเคร่งครัด การมีกฎหมาย และระบบยุติธรรม การมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง เช่น ครอบครัว อบอุ่น เครือญาติสามัคคี การจัดระบบสวัสดิการทางสังคมในรูปแบบต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในยามวิกฤตให้กับสมาชิกในสังคม เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะ ปัจจัยทางด้านสังคม เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา เพราะการพัฒนาไม่ว่าจะด้านใดๆ จะไม่สามารถดำเนินไปได้ หากสังคมอ่อนแอ พื้นฐานจิตใจของคนในสังคมไม่ตั้งอยู่บนหลักศีลธรรม กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ คนไม่สามัคคีกัน เป็นต้น

วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต และการดำรงชีวิตซึ่งรวมถึง ความเชื่อ ศาสนา ระบบคุณค่า ภูมิปัญญา การประกอบอาชีพวัฒนธรรมการกิน อาหารพื้นเมือง การอยู่ของผู้คน การรักษาสุขภาพการแต่งตัว ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ การแสดง โบราณสถานต่างๆ เป็นต้น วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างมากในการบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตน การดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลาย วัฒนธรรมเป็นต้นทุนสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ทั้งในการผลิต การให้บริการ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณลักษณะเฉพาะ (Product identity / differentiation) แล้วในระยะยาว การพัฒนาที่สมดุลนั้น ควรสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่ค่านิยม ความเชื่อของคนในท้องถิ่น แล้วจึงค่อยๆ ต่อยอดพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้วิถีการพัฒนา สร้างความแตกแยก หรือความแปลกแยกขึ้นในสังคม และในขณะเดียวกัน ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาที่ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น/ชุมชน/ชนชาติ ไม่ให้ถูกกลืนหายไป

ที่มา : <http://www.tsdf.nida.ac.th/th/philosophy/> (มูลนิธิมั่นพัฒนา)